



ERFGOEDCOMMISSIE

door Guus Mahler

Tijdens de algemene ledenvergadering van 9 april 2016 in Callantsoog heeft het bestuur bekend gemaakt dat er een tweetal platforms opgericht zou gaan worden, respectievelijk het Platform Historisch Besef en het Platform Kenniscentrum. Bij de oprichting daarvan waren de doelstellingen als volgt: het Platform Historisch Besef zou zich bezig gaan houden met een ranglijst van vuurtorens en een begrippenlijst. Het Platform Kenniscentrum zou zich storten op het inventariseren en ontsluiten van kennis door middel van bijvoorbeeld een archief.

Nu, enkele jaren en interventies later, is door het bestuur en de betrokken leden nog eens kritisch naar deze opzet gekeken. De ervaring heeft geleerd dat de activiteiten van beide platforms erg nauw met elkaar verbonden zijn, zodanig dat het voor de hand lag om de activiteiten van deze platforms te bundelen. Dit heeft geresulteerd in de oprichting van een 'nieuw' orgaan binnen de vereniging, de 'Erfgoedcommissie', waarin de activiteiten van beide platformen verenigd zijn.

Doelstellingen en samenstelling

De harde realiteit van het overbodig raken van het vuurtorenlicht in combinatie met het onvermijdelijke afstoten van deze gebouwen door hun eigenaars maakt dat ook de doelstellingen nader zijn beschouwd. Voor nu stelt de Erfgoedcommissie zich het volgende tot doel:

- Signaleren van bedreigingen, zoals sloop of aantasting;
- Inventariseren en ontsluiten van kennis;
- Ondersteunen en adviseren van eigenaren;
- Opstellen van draaiboeken (voor bijvoorbeeld het instellen van 'facultatieve lichten');
- Onderhouden van relevante contacten (nautisch beheerders, eigenaren etc.).

Vanuit de bestaande platformen waren reeds Guus Mahler, Peter Kouwenhoven en Sander van Oudenaaren betrokken. Onlangs is daar Gertjan de Boer aan toegevoegd. Dit viertal beschikt over uitgebreide kennis en netwerken op het gebied van ons nationale vuurtorenerfgoed en scannen voortdurend op mogelijke bedreigingen daarvan. De Erfgoedcommissie heeft inmiddels de eerste (digitale) bijeenkomsten achter de rug en de leden daarvan staan dankzij moderne ICT voortdurend in nauwe verbinding met elkaar, waardoor het mogelijk is om snel in actie te komen indien nodig.

Nieuwe rubriek

We hebben besloten om in de Vuurboet een vaste rubriek 'Erfgoedcommissie' op te nemen. Hierin wordt elke keer een overzicht opgenomen van actuele onderwerpen en is bij te houden waar de inspanningen van de Erfgoedcommissie tot resultaat hebben geleid.

Stellendam

In de zomer van 2017 werd de vereniging benaderd door een medewerker van de gemeente Goeree-Overflakke met de vraag of wij behulpzaam konden zijn bij het aanleveren van bouwtekeningen en informatie in het kader van een op te richten replica van de lichtopstand die aan de haven van Stellendam heeft gestaan. Uiteindelijk is er een natuurgetrouwe replica gerealiseerd. Voor wat betreft de uiteindelijke kleurstelling is de vereniging helaas niet in positie geweest om daar nog een zienswijze op los te laten. De architect heeft er uiteindelijk voor gekozen de kleuren te baseren op de nog aanwezige lichten in de directe omgeving (Nieuwendijk, Strijensas en Willemstad).

Zoutkamp

Met de gemeente Het Hogeland is de afgelopen maanden regelmatig contact geweest om erachter te komen hoe het komt dat de replica van het havenlicht al jaren niet meer brandt. Een artikel in de Vuurboet over de oude lantaarn van een ander havenlicht van Zoutkamp bracht Sander in contact met de eigenaar van Camping de Rousant. Een soepele samenwerking met deze lokale ondernemer heeft ertoe geleid dat het lichtje sinds kort weer brandt. Vermeldenswaard is nog dat dezelfde ondernemer voornemens is om van een andere historische lichtopstand, die op het hoofd van de Husingodam heeft gestaan, een replica te maken en deze terug te plaatsen op de oorspronkelijke locatie. Meer nieuws hierover in de volgende Vuurboet.

Kaapduinen en Zoutelande

Na het ontdekken van de aanwezigheid van de lichtwachterswoning van de lichtenlijn Kaapduinen bij Dishoek is er een contact tot stand gekomen tussen de huidige bewoners van de lichtwachterswoning en de Erfgoedcommissie. De commissie erkent de bijzondere ensemblewaarde die de lichtwachterswoning in combinatie met de lichten van Kaapduinen en het geleidelicht van Zoutelande heeft. De vuurtorenvereniging heeft daarom bij de gemeente Veere een verzoek ingediend om deze objecten te beschermen door ze een gemeentelijke monumentenstatus te geven of op te nemen in een paraplubestemmingsplan.

Stage

De Nederlandse Vuurtoren Vereniging zet zich in voor het behoud van vuurtorens in Nederland. Helaas zijn er de laatste vijftig jaar tientallen kustlichten gedoofd en gesloopt. De komende jaren zal deze trend doorzetten. Als we de karakteristieke torens met hun kenmerkende lichtbundels willen behouden, zullen we deze moeten beschermen als (immaterieel) erfgoed. De Erfgoedcommissie houdt zich vanzelfsprekend bezig met deze ambitie. Om hieraan uitvoering te geven zijn wij op zoek naar een stagiair die zich gaat buigen over de vraag hoe deze lichtbundels te behouden. Dit kan bijvoorbeeld door deze te laten voortbestaan als 'facultatieve lichten' zonder nautisch nut, maar met toestemming van de nautisch beheerder. De vereniging heeft hierbij een subsidie toegekend gekregen vanuit de Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed (RCE).